

- Всеукраїнської науково-практичної конференції «моделювання та прогнозування економічних процесів». – К.: НТУУ «КПІ». – 2009. – С.31-35.
3. Семенов Г.А. Контролінг, як база обґрунтування й прийняття управлінських рішень / Г.А. Семенов, Н.В. Таран // Вісник економічної науки України. – 2010. - №1. – С.154-159.
 4. Стефаненко М.М. Застосування методологічного інструментарію контролінгу в фінансовому управлінні вітчизняних підприємств / М.М. Стефаненко // Фінанси України. – 2010. - №5. – С.144-151.
 5. Шило В.П. Роль контролінгу в системі управління підприємством / В.П. Шило, С. Б. Ільїна, І. Ю. Меньша // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – №1. – С.45-50.

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЛЕВАНТНИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВІДКРИТТЯ ІНОЗЕМНИМ БАНКОМ ФІЛІЇ

Ткаченко Тетяна Вадимівна
Науковий керівник викл.-стаж. Олещук М. Г.
ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»

В більшості як високорозвинених (Німеччина, США, Канада тощо) країнах, так і в країнах з перехідною економікою (Вірменія, Азербайджан, Польща тощо) функціонують філії іноземних банків, тоді як в Україні з моменту набуття чинності змін в статті 24 Закону України «Про банки та банківську діяльність» (від 16.11.2006 р.) [2] жоден іноземний банк не подав заяви на відкриття філії на території України.

Мета роботи: виявлення причинно-наслідкових зв'язків відсутності на території України філій іноземних банків.

З метою виявлення причинно-наслідкових зв'язків відсутності іноземних філій на території України вважаємо, що до причин даної ситуації можна віднести: колізії в вітчизняній нормативно-правовій базі; значні витрати, перш за все часу, на відкриття філії іноземного банку; непривабливий інвестиційний клімат банківської системи України для іноземних банків, які потенційно могли б відкрити філії на даній території.

Проведемо аналіз впливу кожного з факторів. **Колізії в вітчизняній нормативно-правовій базі.** Дослідження даного чинника здійснимо на прикладі таких країн як: Польща (функціонує близько 300 філій 20 іноземних банків), Індія (320 філій – 37 банків) та Україна (не зареєстровано жодної філії). Аналіз здійснимо за такими критеріями: умови отримання дозволу, мінімальний внесок, умови функціонування та обов'язки філії, а також причини за яких відбувається відмова у видачі дозволу на відкриття філії. Згідно з проаналізованими даними можемо зробити висновок, що в порівнянні з Польщею та Індією в Україні найнижчий мінімальний внесок, умови функціонування філії найбільш сприятливими є в Польщі. Щодо обов'язків, які повинні виконувати філії іноземних банків на території країни-реципієнта, то найбільш вимогливою є Індія, умови ж отримання дозволу та причини відмови у видачі дозволу на відкриття філії є однаковими в аналізованих країнах. *Виходячи з цього, можна зробити висновок, що причиною відсутності філій є не обмеження, які встановлюються на законодавчому рівні.*

Значні витрати на відкриття філії іноземного банку. З метою дослідження впливу витрат на відкриття філій прогнозуємо стартові витрати, які необхідно понести при відкритті філії іноземного банку в Україні складають близько 2695835 грн. Але в даному

випадку враховуються лише першочергові витрати, в той час як велика стаття витрат пов'язана з рекламою та програмами залучення клієнтів. Тобто, при врахуванні витрат на відкриття філії іноземного банку основний акцент слід робити не на грошові затрати, а на критерій часу, який буде витрачено на: здійснення акредитації філії (здійснюється протягом трьох місяців з моменту подання всіх необхідних документів); будівництво нової будівлі, що потребує пошук та купівлю вільної земельної ділянки, отримання дозволу на будівництво на даній території та саме будівництво споруди, що, всередньому, займе від 1 до 3 років (при підрахунку першочергових стартових витрат приміщення, необхідне для філії, орендується, але це є недоцільно, оскільки необхідно кожного року здійснювати виплати і в той же час не мати гарантій в даному приміщенні); купівлю необхідного банківського обладнання та устаткування (1-3 міс.); пошук висококваліфікованих банківських працівників та їх перекваліфікація, згідно з вимогами іноземного банку (не можливо здійснити обмеження в часі); залучення постійної клієнтської бази (постійно).

В той час як іноземні банки можуть набути істотну участь в українському банку, здійснивши купівлю його акцій і цим самим витрати часу звести практично до нуля. Так, наприклад, в 2009 р. Державна корпорація «Внешкекономбанк» (Росія) купили 75% акцій ПАТ «Промінвестбанк» за 6 480 млн. грн. і цим самим зосередили контрольний пакет акцій, ProCredit Holding (Німеччина) – 20% акцій ПАТ «ПроКредитБанк» за 315 млн. грн., EBRD, KfW (Німеччина) – 30% акцій ПАТ «Мегабанк» за 246,96 млн. грн.

Інвестиційний клімат банківської системи України. Проблемою при відкритті філій в Україні може стати також несприятлива інвестиційна політика. Оскільки перш ніж вкладати кошти інвестор вивчає законодавство країни-реципієнта та його ступінь стабільності. Що ж до України, то за 2010 р. до Закону України «Про банки й банківську діяльність» було внесено 8 змін, а за 2011 р. – 6 [2]. При здійсненні інвестування значну увагу інвестор приділяє загальній політичній ситуації в країні, яку для України тяжко трактувати як стабільну. Ризик пов'язаний з інвестиційною діяльністю характеризується рівнем невизначеності при отриманні прибутку. Так прибуток банківської системи динамічно зростав з 2004 р. до 2008 р., а вже в 2009 р. збиток банківської системи досяг піку (-31491841) тис. грн. [1], оскільки розпочалася світова фінансова криза, яка істотно вплинула на банківську систему не лише України. Як наслідок – банківська система України на сьогоднішній день залишається збитковою.

Отже, при відкритті філії, на території певної країни, іноземний банк, перш за все, аналізує інвестиційний клімат країни-реципієнта на макрорівні. Враховуючи нестабільність як політичну, так і на законодавчому рівні, керівникам іноземного банку важко зробити довгострокові прогнози. А так як відкриття філії на території України потребує значних затрат часу, то іноземному інвестору вигідніше набути істотну участь в банку, незважаючи навіть на той факт, що це призведе до більших грошових витрат.

Список використаних джерел:

1. Дані фінансової звітності банків України [Електронний ресурс] / Офіційний сайт НБУ. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097.
2. Про банки і банківську діяльність: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.